

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jug.
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
tiskop. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš.
nad 45 mm visine
po Din 2.30, večji
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem o.
naročilu popust
Izide ob 1. zbirajo,
razen ponedeljke in
dneva po praznikih.

Uredništvo je v Kopnarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema! Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopnarjevi ul. št. 6 v Celovcu
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inšerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Perspektive v bodočnost Rusije

Boljševiška strahovlada Kavkazca Stalina, ki skuša demontirati osnove krščanske kulture, upravičuje strah, kaj bo z Rusijo, ki smo zlasti Slovani nekdanj toliko zidali nanjo. Vendar se zdi, da pod povrhnjo plastjo fanatičnega strankarskega komunizma raste nekaj novega, iz česar bo izkislila nova demokratska Rusija. To novo je povzročeno po velikih socialnih izpremembah, ki so nastale v ruskem narodu po revoluciji. Pleinstva in meščanske buržoazije ni več. Nadarjeni emigrantski sociolog G. Fedotov skuša zarisati poteze bodoče Rusije, ki bo nastopila po zrušitvi sedanjega »potjomskega« lažisocializma. Njegove misli, ki jih izjavja v pariški reviji »Sovremenijs zapiski«, so toli globoke in zanimive, da jih hočemo tu povzeti.

Kmetje — tako začenja Fedotov svojo analizo sedanjega položaja — so pridobili poprej neznanu stanovsko zavest. Kot edini posestniki po uničenju privilegiranih graščakov so dovezetni za gospodarski napredek. Nimajo tudi nekdanjega spoštovanja pred vlado, zmerjajo komisarje, in morajo slednji včasih kar zažgati uporno vas. Dosti kmečkih mladeničev je med častniki, višjimi uradniki, visokošolci: poprej je to bilo popolnoma izključeno. Pri vsem sovraštvu do komunizma so si osvojili kmetje misel o svojem pomenu za državo: »kladivo in srp« je bistven zložek njih svetovnega nazora. Četudi ni na kmetih določenih političnih idealov, je vendar anarhijo prvih let po padcu carske vlade nadomestila državnost (ne komunistična!) zavest.

Delavci so po prvotni revolucijski vinjenosti — »zmagi žuljev nad možgane« — kakor dobro pravi Fedotov — postali kljub vsemu navidezno vladnemu pokroviteljstvu menda najnesrečnejši razred. Tripo pod težo obveznih nadur, slabo zaslužijo, ne smejo stavkati, so obdani z vohuni in besno sovražijo »rdeče direktorje« iz lastne sredine. Propaganda brezverstva je oslabil idealizem, zanimanje za umetnost in znanost. Mladina plava v žganju, in se je izredno pomnožilo število gnusnih spolnih zločinov. Razrušenje družinskega življenja se najbolj pozna na delavskem elementu.

Kar tiče uradništvo, nekdanje državi sovrane inteligence, ki je služila le za plačo, ni več. Njeni ostanki so vstvarili skupno s staro birokracijo in novimi proletarskimi voditelji sovjetske uradništvo. Odlikuje se po svoji delavnosti in gorečnosti za državne naloge. Velik del te energije se pa izgubi radi nemogočih nalog, katere mu stavi komunizem sovjetov. V nasprotju s starim uradništvom nima novo velikega pomena, ker vodi državo absolutno komunistično-strankarji, kljub temu ni dvoma, da bo igralo uradništvo, ko se ljudstvo otrese jarma komunistične manjšine, veliko vlogo pri gradnji nove Rusije.

Mali trgovci ruskega pokolenja, kmečki sinovi, so bolj kulturni kakor pred vojno. Trudijo se, da se izobrazijo in vrinejo svoje otroke med vodilne sloje. V javnosti pa malo kaj pomenijo. »Rdeči trgovci« se mora vedno bati zaplembe in prognanstva. Višji sloji takozvanih »nepmanov« so izključno židovskega izvora. Povzpeli so se do bogastva radi zvez s komunisti, ki so njihovi rojaki. To se je pa opazilo, in zdaj te protekcije ni več. Kapitalizem (kakor nekoč za Marksa samega) je na Ruskem istoveten z židi. Odtod izvira veliko sovraštvo napram židom, katerim ljudstvo očita poleg premoženja tudi komunizem.

Komunistična stranka sama je postala torišče ogorčene borbe idealistov s sebičnimi častihlepnici. Kot orodje diktature je izgubila stranka svoj prejšnji ideološki pomen. Tudi vplivni komunisti so brezmočni pred G. P. U., policijskim ministrstvom, ki kontrolira vse mišljenje in delanje državljana.

Ljudsko nezaupanje in zavist napram inteligenci, ki sta bili uprav značilni za carsko Rusijo, sta izumrli, odkedar prihajajo na počitnice visokošolci domov ter kosijo in orjejo skupno s sovaščani. Četudi lahko obžalujemo propadanje nekdanje kmečke duševnosti, moramo ugotoviti, da je izginil usoden prepad med ljudstvom pa izobraženci, tudi ta moment obeta državi po padcu komunistične diktature novo bodočnost.

Kako pa izgleda nova ruska kultura? Napolizobraženost je njena pglavitna posebnost. Težko življenje ne pusti ljudi čitati knjig, in edini dovoljeni dnevniki, komunistične »Pravne« in »Izvestija« ne uživajo veliko zaupanja. Ostanki nekdanje inteligence so se lotili edinega dovoljenega razvedrila: zgodovinskega in arheološkega studija. Nove univerze se ne morejo primerjati s predvojnimi; stojijo na nivoju ameriških praktičnih šol. Desettisoči njenih absolventov so vseskozi praktično usmerjeni, in dobro vporabijo svoje, četudi jako povprečne tehniške zmožnosti. To pokolenje se bo znalo braniti vse bolj kakor predvojna inteligenca. Veliko izgub je doživela prepovedana znanstvena filozofija (razum marksistične), klasičizem, splošna zgodovina. Sovjeti preganjajo katoliško kulturo, prezirajo zapadno Evropo. Podpirajo nasprotno vzhodne studije, ker rabijo di-

Po pirotskem in solijskem atentatu

»Bando makedonstvujuščih treba razbiti«

Belgrad, 5. marca. k. Vse belgrajsko časopisje se obširno bavi z groznim zločinom makedonstvujuščih v Pirotu. Listi naglašajo miroljubnost naše države, ki je tekom zadnjih let vedno poudarjala svojo željo, da pride z Belgarijo v čim najboljše odnose. Uspehi te politike so bili zelo veliki, čeprav so delovali proti temu stremljenju naše države ne samo makedonstvujušči, temveč tudi drugi znani činitelji. Belgarska vlada ima sedaj končno priložnost, da pokaže, koliko so njene oficijelne izjave iskrene.

V zvezi s tem dogodkom prinaša »Pravda« iz Sofije to brzojavko: Včerajšnji krvavi dogodi v Pirotu in Sofiji, ki so jih priredili znani makedonstvujušči iz skupine Vanče Mihajlova, naj bi napovedali novo akcijo obračunavanja. Po stari navadi pričenjajo začetkom pomladi prelivati kri. Tokrat so pričeli kar na dveh straneh; najprej proti Jugoslaviji, da bi pokazali, da brez njih ne more biti sporazuma z

Belgarijo, na drugi strani pa proti Cankovu in Prologerovu. V Sofiji je med izobraženci nastopilo zelo težko nerazpoloženje. Ko je bil sklenjen sporazum z našo državo, se je moglo konstatirati, da so makedonstvujušči postali nervozni in so pričeli govoriti proti njemu. Izjavljali so, da bo ostal sporazum samo na papirju. Pirotski atentat je njihovo delo, in to prepričanje prevladuje tukaj povsod.

Pristaši Cankova so zelo ogorčeni in iz njihovih krogov se čuje, da je skrajni čas, da se končno razbije banda makedonstvujuščih, ki žive na račun tujih blagajn z nalogo, da v Jugoslaviji stalno izzivajo nemire. Zagotovo se pričakuje, da bo prišlo do intervencije, da se to neznosno stanje razčisti.

Sofija, 5. marca. AA. Pogreb ubitega Pundeva in njegovega čuvaja Dimitrija se bo izvršil jutri. Dva prijata atentatorja sta priznala, da jima je urednik »Makedonije« Topukov pokazal Pundeva ter jima rekel, da ga morata ubiti.

Senzac onalne izpovedbe v belgr. procesu

Belgrad, 5. marca. k. Proces proti bivšemu belgrajskemu podžupanu dr. Kostu Jovanoviću postaja vedno zanimivejši in senzacionalnejši. Odvetniki, ki zagovarjajo obtoženca v svojih obrambnih govorih, napadajo sedanjega občinsko upravo in dokazujejo njeno nepravilno delovanje, predvsem v zvezi s posojilom, ki ga je občina najela v Švici, in z mestno elektrarno in klavnico. Najbolj senzacionalne so bile izjave, ki jih je podal danes odvetnik Bogdanović. Dejal je, da je sedanji župan belgrajski Savčić živel za časa svetovne vojne v Ženevi in sprejemal na račun svojih dobav velike vsote denarja. Citira pismo zastopnika zunanega ministra Koste Kumanudija, v katerem se pravi, da ga je dr. Kosta Jovanović, bivši belgrajski podžupan, lansko leto obvestil, da mu je Miloš Savčić, sedanji belgrajski župan, po svojem zastopniku Mili-

voju Pavloviću ponudil nagrado 1 milijon dinarjev in doživljenjsko članstvo v upravnem odboru nove električne centrale, če bo deloval na to, da bi bile sprejete ponudbe, ki so jih oni predlagali. Pavloviću mu je ponujal tudi pisмено obveznost o tem, toda bivši podžupan je to odklonil. Sedanji podžupan Vojislav Sadžina, je dejal odvetnik Bogdanović, je bil za časa svetovne vojne tolačen v Kruševcu ter je bil obtožen po § 113. kazenskega zakonika, kar dokazuje odvetnik Bagdanović z dokumenti. Kar se tiče podžupana dr. Miloša Stojadinovića, pa predlaga dokumente, iz katerih je razvidno, da Stojadinović ni študiral socialnih nauk v Švici ter da ni napravil na nobeni evropski univerzi doktorskega izpita ter se torej brez pravice predstavlja za doktorja in inženjerja. Razprava bo trajala še par dni.

Velika poneverba na zagrebški carinarnici

Manjka 4.880.000 D.n, ki jih je poneveril bla. a nik Vranič

Zagreb, 5. marca. r. Dne 28. februarja je odposlanec finančnega ministra pregledal blagajno glavne carinarnice v Zagrebu in ugotovil primanjkljaj v znesku 4.880.000 Din. Ministrski odposlanec je o tem takoj obvestil zagrebško policijo, ki je odposlala dva detektiva z nalogom, da aretirata glavnega blagajnika Vladimira Vraniča. Ko sta detektiva prišla v carinarnico, so ju uradniki opozorili, da se Vranič obnaša zadnje čase zelo sumljivo ter da ima v sobi nabit revolver. Izrazili so bojazen, da bi Vranič utegnil napraviti samomor ali pa streljati na detektive. Zato so postopali zelo previdno. Zato sta detektiva počakala, da je Vranič nič hudega sluteč šel iz sobe, ter ga pri tej priliki aretirala in odvedla na policijo, kjer je bil takoj zaslišan. Vranič je izjavil, da je manjkajoči denar posodil zagrebškemu trgovcu z usnjem Stefanu Maričiću pod pogojem, da mu denar na zahtevo takoj vrne in mu plača tudi obresti. Vranič izjavlja, da je že leta 1922, ko je bil prvič blagajnik na carinarnici, posodil Maričiću 2 milijona Din državnega denarja, ki mu ga je pa Maričić z obrestmi vred pošteno vrnil. Leta 1926

mu je Vranič zopet začel posojati državni denar ter je vsota narasla do danes na 4.880.000 Din. Aretiranec pravi, na je zadnje dni živel v stalni nervozi, da pridejo na sled poneverbi in je večkrat opominjal Maričića, naj mu denar vrne.

Na podlagi teh izpovedb je bil aretiran tudi trgovec Maričić, ki je pri zaslišanju izjavil, da je leta 1922. res prejel od Vraniča 250.000 Din, kar pa da mu je v redu vrnil, pozneje pa, da ni več prejel od Vraniča nikakega denarja. Oba aretiranca so na to konfrontirali in Vranič je ves čas vztrajal, da je dal Maričiću denarja, kolikor je navedel pri prvem zaslišanju. Maričić pa nasprotno celo trdi, da je sam Vraniču posojal denar.

Policija je izvršila hitre preiskave pri raznih osebah, ki so bile v bližnjem odnosu z Vraničem. V Preradovi ulici je policija odkrila razkošno stanovanje, opremljeno s pohištvom, vrednim par sto tisoč dinarjev. V tem stanovanju je Vranič preživel svoj prosti čas v družbi neke dame iz odlične zagrebške družbe. Policija je zaplenila stanovanje in vse, kar se nahaja v njem.

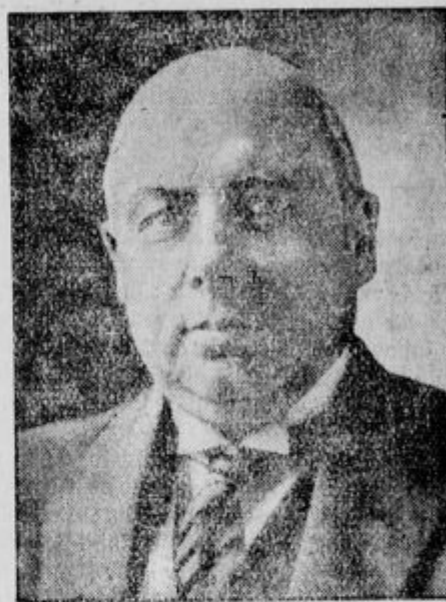
plomate in revolucionarje za Azijo. Oživel je zanimanje za rusko, najbolj dostopno zgodovino in jezik, katerega uspehe beleži literatura. Komunisti podpirajo tako zvani formalizem radi njegove materialističnosti: vsebina in misel pri umetniku se smatra za »podrobnost sloga«. Marksistovski spoštovanje do materialne kulture je dovolilo rešiti številne umetnostne zaklade. Seveda uspeva nesrečna prava znanost le, vkolikor uide obvezni proletarski ideologiji, in so njene izgube neštevne. Ze francoska revolucija je izjavila, da »ne potrebuje znanstvenikov«. Vsekakor ni marksizem izhodišče nove kulture, dasi je vstvaril umirajočo, predpisanim obrazcem primerno »proletarsko literaturo« in ponižal na stopnjo dekorativne umetnosti idealne vsebine oropano gledališče.

Novo življenje bo prišlo iz ljudstva in se ne bo omejilo na »proletarsko kulturo«. Veliko vlogo pri oblikovanju nove duševnosti ima cerkev. Boljševiki je ne morejo zatreči, čeprav se trudijo z vsemi silami. Ljudstvo je godrnjalo, a ni poseglo po orožju, kadar so bile izropane cerkve. Toda ljudstvo je ključu vsemu pritiskalo zvesto cerkvenemu krstu, pogrebu, zakonu. S patriarhom Tihonom, ki je poleti 1918 odklonil blagoslov beli, Denikinovi vojski, je popolnila cerkev novo nepolitično pot in se je popolnoma nevtralizirala tako na-

pram monarhiji kakor napram sovjetom. »Ziva« ali »nova« cerkev s svojim socialnim radikalizmom ne obstoja več, tihonovska pa ima nad 30.000 župnij, svoje dijeceze in škofo, kojih število znaša 163. Hierarhija je urejena in ima najvišjo instanco v svetem sinodu. Baš dejstvo, da se je cerkev začela notranje okrepljati, je vzrok, da se je brezbožna vladajoča stranka s peklensko silo vrgla nanjo, da jo z enim zamahom razruši, Fedotov pa je prepričan, da se to ne bo posrečilo.

Zagrozenost vladajoče manjšine opazuje s skrbjo tudi naraščanje idealističnih tokov med ono mladino, ki se ji je uradno propagirani materializem zagnjusil. Zlasti se približajo ti tokovi med visokošolsko mladino. Kjer pa nimata vpliva ne uradni komunistični nazor ne tihonovska cerkev, tam žanjejo baptisti in druge sekte. Obstojajo krščanski mladinski krožki, ki delujejo tajno. Tudi delavstvo se začinja zavedati, da je človeka vredno življenje brez religiozne kulture nemogoče. Fanatizem brezbožnikov bo le še bolj okreplil zavest, da človečanski kulturi podaja globino, idealno usmerjenost in potrebno zvezo s preteklostjo le cerkev. Ona je tista ladja, ki bo rešila vse živo (samo živo!) iz revolucijskega vala na breg novega življenja.

Tako ruski mislec.

Nem. finančni minister Moldenhauer, ki je s svojim davčnim načrtom povzročil skoraj krizo nemške vlade.

Prihod jugoslovanske delegacije

Praga, 5. marca. AA. Davi so prispeli v Prago člani jugoslovanskega odposlanstva in to minister pravde dr. Srskič, kraljev adjutant general Vojislav Savič in šef centralnega presbitorja Milan Marjanović. Na postaji so jih pričakovali minister za zunanje zadeve dr. Beneš, kancelar civilne hiše prezidenta Samal, jugoslovanski poslanik v Pragi dr. Grga Andjelinić, šef generalštaba, general Sirovy, šef protokola ministrstva za zunanje zadeve Strinpl, šef informacijskega oddelka Hajek ter mnogoštevilni člani jugoslovanske kolonije. Članom jugoslovanskega odposlanstva so bili izročeni krasni sopkveki.

Otvoritev jugoslovanske razstave v Kodanju

Belgrad, 5. marca. AA. Jutri 6. t. m. bo otvorjena v Kodanju razstava domače industrije in turisticke kraljevine Jugoslavije. Razstavo priredi naše ministrstvo za trgovino in industrijo. Svečano otvoritev bo opravila danska kraljica. K otvoritvi je odpotoval jugoslovanski poslanik v Berlinu Balugžič v spremstvu načelnika oddelka za zunanjo trgovino v ministrstvu za trgovino in industrijo dr. Steinmetza. Poslanik Balugžič nosi s seboj visoka odlikovanja Nj. Vel. kralja za ugledne osebnosti danskega javnega življenja. Razstavo aranžirajo članice jugoslovanskih ženskih združenj pod vodstvom ravnateljke »Putnika«, Dragomanovića. Razstava bo trajala 14 dni, na kateri bodo razstavljeni predmeti razprodani. S tem bo razstava dosegla poleg propagandističnega tudi poslovni uspeh.

Prireditve zagrebških Slovencev v Ljubljani

Zagreb, 5. marca. r. Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu namerava na dan 14. marca prirediti v ljubljanski operi slovesno akademijo na čast pesniku Dragotinu Tomljanoviću, članu jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti in predsedniku zagrebškega PEN-kluba. Ta prireditve se bo vršila v kulturno propagandistične svrhe. Ustanovljen je častni odbor, v katerega so povabljeni škof dr. Jeglič, ban ing Sernek, general Sava Tripković, župan Dinko Puc, rektor univerze dr. Metod Dolenc, pesnik Oton Zupančič in župnik Finžgar. Na prireditvi se bo očrtal pomen Tomljanovićevega dela, poleg tega pa bodo nastopili solisti in orkester ljubljanske opere ter zbor Glasbene Matice pod vodstvom dirigenta Polića. Načinčnejši program bo v kratkem objavljen.

Bivši voditelji HSS v Belgradu

Belgrad, 5. marca. r. Sem je prispel Dragan Bubič, glavni urednik »Seljačkoga glasa«, bivši glavni urednik »Slobodnega glasa« z odgovornim urednikom Seljačkoga glasa Jakobom Masličem in bivšim tajnikom parlamentarnega kluba HSS Barušićem.

Obsodba po novem kazenskem zakonu

Zagreb, 5. marca. r. Danes je bila tu prvi, izrečena obsodba pijanosti po novem kazenskem zakonu. Mizarski pomočnik Branko Mandić, rodom iz Srbije, je v pijanosti razžalil stražnika. Sodišče ga je obsodilo na 2 meseca zapora ter mu za 6 mesecev prepovedalo obisk vseh javnih lokalov.

Ruski tisk in papeževo pismo

Tradicija je že skoraj postalo nezaupanje, ki so ga ruski pravoslavni krogi gojili do katolikov. To je bilo deloma vzrok v stari vzgoji, da je samo ruska pravoslavna cerkev prava, deloma pa v tem, ker je bila visoka ruska hierarhija od nekdaj v boljših stikih s protestantsko-angelsko-nemškimi, ko pa katoliškimi krogi. V zadnjem času pa je to tradicionalno nezaupanje silno padlo. To spremembo pa je povzročil odločen nastop katoliškega sveta proti preganjanju kristjanov v Rusiji. Zlasti pa je nastala očitna ta sprememba po ostrem papeževem pismu proti bogokletnemu in brezbožnemu divjanju komunistov proti kristjanom. Ta velika sprememba se zlasti jasno vidi v ruskem emigrantskem tisku.

Pariški list »Obnova«, ki je blizu metropoli Evlogiju, je objavil popolno besedilo papeževga pisma, v celi vrsti člankov je opozarjal na moralno avtoriteto papeža. Glasilo metropolita Antonija »Novo Vremje«, ki se je dosedaj dostikrat izražalo neprijateljsko o katolikih, je sedaj posvetilo več člankov papeževemu pismu. V vseh teh člankih je bilo poudarjeno spoštovanje do papeža in zahvala pravoslavnega sveta za njegov nastop.

Varšavski ruski dnevnik »Za svobodo«, ki je več ko enkrat nastopil proti poljski katoliški duhovščini, je sedaj pisal o plemenitosti in velikem nastopu sv. Očeta. Berlinski in balkanski pravoslavni ruski tisk je pisal v istem smislu.

Zlasti ugodno pa je uplivalo to, da je nastopil proti preganjanju kristjanov na Ruskem papež kot prvi. Tako je canterburski nadškof v začetku odbil udeležbo pri akciji lajkov proti brezbožnemu početju boljševo in šele kasneje je ostro nastopil proti preganjanju kristjanov. V bolgarskem listu »Mir« je napisal znani profesor Cankov to-le: »Moramo z žalostjo konstatirati, da dosedaj ni videti v nobeni pravoslavni deželi ali organizaciji niti sledu onega gibanja in sočustvovanja, ki se je pojavilo v krščanskem zapadnem svetu.« In v resnici je bolgarski patriarhat nastopil šele 24. februarja.

Ta sprememba v naziranju ruskega pravoslavnega sveta je velikanskega moralnega pomena in ustvarja trdno podlago za zблиžanje pravoslavja s katoliškim svetom, kajti padlo je ono nezaupanje, ki je bilo glavna ovira zблиžanja.

Izključitev di'akov

Belgrad, 5. marca. k. Kakor poročajo iz Sombora, je profesorski zbor tamkajšnje gimnazije na podlagi novega srednjšolskega zakona izključil 70 dijakov radi slabih uspehov in neprimernega obnašanja.

Subotica, 5. marca. r. Na včerajšnji seji profesorskega sveta subotške gimnazije so sklenili, izključiti 107 učencev radi nezadostnih učnih uspehov. Na prvi pogled je to število zelo veliko, če pa pomislimo, da ima subotška gimnazija 1340 dijakov, število izključenih učencev razmeroma ni tako veliko. Od 107 izključenih je 7 dijakin.

Mladinski dom salezijancev pod streho

Zagreb, 5. marca. r. Mladinski dom salezijancev v Zagrebu je pod streho, ni pa še izgrajen. V cerkvi se nahaja kapelica tako, da se že lahko vrši v njej služba božja. Dom in cerkev sta vsa zgrajena iz hvarskega belega kamna in dela zgradba veličasten vtis, ki se bo pokazal v vsem svojem sijaju, ko bo stavba popolnoma izdelana. Dom bo posvečen vzgoji moške mladine, ki se hoče posvetiti raznim obrtim.

Socialno delo zagrebske občine

Zagreb, 5. marca. r. Danes predpoldne se je vršila seja socialnega oddelka mestnega zastopstva. Na seji je bilo ugotovljeno, da je 90 odstot. otrok iz mestnih zavetišč doseglo v šolah zadovoljive uspehe in da je bilo 30% od teh celo odličnjakov. Tudi zdravstveno stanje otrok je bilo povoljno. Občina je nabavila popolnih oblek za 2850 oseb. Šolskim otrokom je razdelila 5582 oblačilnih predmetov. Med siromašne sloje je občina razdelila 25 vagonov drv, 3 vagone moke in 12.000 Din gotovine. V denarju znaša vsa ta podpora 920.000 dinarjev.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. marca. AA. Nocoj se je usmrtil v svojem stanovanju trgovec Avram Azriel. Vzrok samomora je nervoza in težki revmatizem.

Belgrad, 5. marca. AA. Včeraj opoldne je trčil avtomobil št. 143 v vojaški motocikel, ki ga je vodil vojaški sofer Varda. Sofer je bil težko ranjen, motocikel poškodovan. Koga zadene krivda, še ni ugotovljeno.

Belgrad, 5. marca. AA. Včeraj se je skušala zastopiti služkinja Vera Masaroš. V bolnišnici so ji izprali želodec. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

Belgrad, 5. marca. AA. Na svoji včerajšnji seji je Privilegirana agrarna banka dovolila 321 hipotekarnih posojil, v skupnem znesku 7 milijonov 555.000 Din in 41 zadružnih posojil za 138 zadružnikov v znesku 4.261.250 Din, skupaj v znesku 11.816.250 Din.

Belgrad, 5. marca. r. V smislu odloka finančnega ministra dr. Švrljuge se Jugoslovanska pevska zveza osvobaja vseh državnih taks.

Tardieujeva vlada pred parlamentom

Viharni protesti levice — Tardieujev program — Chaumempsove zahteve formilirale še točneje

Pariz, 5. marca. n. Danes se je Tardieu's svojim kabinetom predstavil poslanski zbornici v Bourbonški palači. Na pozdravne besede Tardieuja je odgovorila levica takoj z običajnim razbijanjem po klopih in z rogačimi medklici, kateri so predvsem veljali pribežnikom iz njihovega lastnega tabora. Hrup se je še povečal, ko se je pokazalo, da za nekatere člane nove vlade ni bilo dovolj ministrskih klopi.

Tardieu sam je bil, kakor vedno, zelo dobre volje, toda že po prvih besedah, s katerimi je skušal težko politično krizo zadnjih dni omalovaževati, češ, da je to vsakdanji dogodek parlamentarnega življenja, je nastal v klopih levice vihar, kakršnega zbornica že mnogo let ni doživela. Ropotanje z miznicami, prekanje na vseh straneh in zmerjanje, s katerim sta se desnica in opozicija obmetavali, je naraslo v tolik hrup, da je moral Tardieu svoj govor prekiniti. Predsednik je brezuspešno miril k redu. Tardieu je moral večkrat prekiniti svoj program in njegovo navdušenje, s katerim je začel govoriti, je zginito. Hitro je čital svoj obsežni rokopis, toda pri vsakem stavku so nastale nove demonstracije, tako da je porabil za prečitanje skoro eno uro. Stvarno je bilo v vladni izjavi le malo novega, ton pa je bil tako agresiven, da je bilo razumljivo, da je levica razburjena. Tardieu je izjavil, da namerava ostati pri svoji prvi vladni izjavi in njenih načrtih, ki jih je odobrila močna večina, na drugi strani pa da nima pomislekov, spraviti prvotni program v sklad z razvojem v zadnjih mesecih. Spor, ki je nastal med strankami radi očelovstva tega programa in njegove modifikacije, dokazuje samo, da vlada soglasje glede rešitve, ki jo je iskali. Kar je sam še včeraj predlagal kot podlago za notranje premirje, je med tem postalo velika nužnost, da se hitro reši proračun in nemudoma uredijo akutna mednarodna vprašanja. Obljubil je, da se bo zakon o socialnem zavarovanju uveljavil do 1. julija, da se bo izdala omejena amnestija, da se bo uveljavil brezplačen šolski pouk v spodnjih razredih in varovala enotnost ter kontinuiteta francoske znanje politike. Posebno poglavje obravnava finančno

politiko, ki stremi po ravnovesju proračuna, ki pa bo tudi z vsemi sredstvi delala na to, da se pomaga poljedelstvu, kateremu grozi kriza. Da se hitro reši proračun, je vlada pripravljena usvojiti si finančno politiko poslanske zbornice. (Znano je namreč, da je prvi Tardieujev kabinet padel, ker je to politiko odklonil.) Takoj potem bo vlada poskušala pospeševati gospodarstvo s tem, da bo izvedla znižanje davkov in ustregla s tem poljedelstvu in industriji. Kot tretjo etapo bo izvedla dalekosežne reforme v celotni davčni zakonodaji. Vlada se zaveda težkoč, ki jo čakajo na tem potu, nadeja se pa, da jih bo s pomočjo parlamenta premagala, posebno, ker je odločena, da v svoj program bogate rezerve v tresorju Cheron je pred štirinajstimi dnevi padel, ker je odklonil pomoč teh rezerv. Vladna izjava govori potem še o nameranih odredbah za podporo poljedelstvu ter se zaključuje, omenjajoč zunanje politična vprašanja samo z enim stavkom, z običajnim apelom na edinstvo parlamenta in države.

Pariz, 5. marca. n. Tardieu je dal se pred začetkom poslanske zbornice po svojih uradnih listih izjaviti, da hoče uganjati politike, temveč rešiti praktično in čisto poslovno nužna dnevna vprašanja. To izhaja že iz tega, da je gladko sprejel program levice in samo programne zahteve Chaumempsa formuliral še precizneje. »Republique« izjavlja, da ni za levico nobeno jamstvo, če Tardieu zastopa njen program, ker ni sposoben za to, da bi ga vršil v duhu levice. Tudi socialisti izrekajo v uradnem oklicu svoje stranke Tardieuju nezaupanje.

Pariz, 5. marca. AA. »Havas« poroča: Po ponovni otvoritvi parlamenta je posl. Frossart ironiziral Tardieuja, da je bil ponudil premirje onim, ki jih je kasneje strmoglavil. Očital mu je nadalje, da je pomnožil portfelje in nekatere celo izročil svojim včerajšnjim nasprotnikom. Svoj govor je zaključil s tem, da so socialisti odločni braniti republiko in da je brez socialistov nemogoče vladati.

Posl. Dalimier, član radikalno-socialistične skupine je izjavil, da ostane njegova stranka zvesta politiki, ki jo je od nekdaj vodil Tardieu.

Ne bo razkola med konservativci

Baldwinov govor zopet združil konservativne vrste — Konservativci prevzeli program nove imperialne stranke

London, 5. marca. AA. Naznanilo konservativnega voditelja Baldwina, da bo njegova stranka, čim se vrne na krmilo, sklicala imperialno konferenco, ki bo imela nalogo, da prouči celotno vprašanje imperialnih odnosov, je napravilo v političnih krogih velik vtis. Nadalje je Baldwin izjavil, da bo o eventualni uvedbi carin na inozemska živila odločal referendum vseh volivcev. Kljub temu ostaja dolgej Baldwinovo stališče proti carinam na živila neizpremenjeno. Njegovo poročilo se je sprejele kot poziv, naj se ne cepi vrst konservativne stranke. Tako je razumel to poročilo tudi lord Beaverbrook, ustanovitelj nove stranke. Po posvetovanju s svojimi čilimi pristaji je Beaverbrook izjavil, da je Baldwinov govor spremenil politično situacijo na ta način,

da je konservativna stranka sprejela glavni program Združene imperialne stranke.

Tudi njegovo glasil »Daily Mail« je mnenja, da se je z govorom bivšega ministrskega predsednika Baldwina od temelja izpremenila politična situacija, kar se je brezdvomno zahvaliti močnim političnim strujam v konservativni stranki sami, ki so pritiskale na Baldwin, da je odobril politiko imperialne stranke.

»Times« na drugi strani naglašajo, da je Baldwin dostojno pokopal nasprotno organizacijo s tem, da je sprejel program nove stranke in odstopil nekoliko od sedanjih smernic konservativne politike. Na ta način se je konservativna stranka pripravila na prihodnje parlamentarne volitve in je preprečila svoje razsulo.

Poostritev političnega položaja v Avstriji

Soc. demokrati odločno odklanjajo protiterorski zakon

Dunaj, 5. marca. n. Dunajski listi soglasno poročajo o poostritvi notranj političnega položaja, ker se meščanska večina prizadeva, da bi protiterorski zakon spravila skozi narodni svet po možnosti še v potekajoči zimski seziji. Proti tem nameram najostreje protestirajo socialni demokrati, ker smatrajo načrt protiterorskega zakona za popolnoma nesprejemljiv in bi raje videli tudi, da se razpusti

parlament, kakor da bi odnehali od svojega dosedanjega trdovratnega odpora. Zatrjuje se pa, da so tudi večinske stranke trdno odločene, da nikakor ne popustijo od svoje zahteve po antiterorskem zakonu. Dr. Schober ima torej zopet novo, prav težko nalogo, kakor takrat, ko je uveljavil ustavno reformo, da bi našel kompromis, ki bi zadovoljil obe strani.

Briand bo predsednik pariške komisije

Budimpešta, 5. marca. r. V četrtek se odloči v Parizu, kdo bo nov predsednik komisije za reševanje vzhodnih reparacij. Izgleda, da bo to mesto prevzel zunanji minister Briand, ki je izjavil, da polaga na to vprašanje veliko važnost. Ako tega mesta ne bi mogel prevzeti, pride v poštev kak drug minister Tardieujeve vlade ali pa ravnatelj francoske banke.

Budimpešta, 5. marca. n. Finančni odbor pariške konference je dosedaj deloval permanentno, dočim se je pododbor juristov odgodil, da dobi med tem dopolnilne statistične informacije od češkoslovaške vlade glede posestev, ki jih je zaplenila. Ker je na današnji dan bila določena plenarna seja, se smatra v Budimpešti, da so te informacije že došle. Madžarski zunanji minister Valko je včeraj Briandu pojasnjeval madžarsko stališče.

Budimpešta, 5. 3. marca. r. Zunanji minister Briand je včeraj sprejel madžarskega zunanjega ministra in se z njim razgovarjal nad eno uro.

Dunaška vremenska napoved. Od časa do časa oblačno. Ponekod morda majhne padavine. Nekoliko hladneje. Osvežujoči vetrovi. Na gorah viharno.

Kriza albanske vlade

Tirana, 5. marca. AA. O ostavki vlade se izve, da je bila podana s strani predsednika vlade Kotte zaradi nesoglasij med ministri glede znižanja izdatkov novega proračuna.

Agrarna reforma na Mad'arskem

Budimpešta, 5. marca. n. »Magyarsag« javlja, da pripravlja madžarska vlada novo velkopotezno agrarno reformo. Kupiti hoče za dolžena posestva v vrednosti 50 milijonov pengőjev in jih razdeliti med male kmetovalce. Financirati pa hoče to podjetje z zadnjo tranšo švedskega posojila.

Seia španske vlade

Madrid, 5. marca. r. Vlada je imela sejo, ki je trajala preko polnoči. Sklenila je obsežne odredbe za varstvo reda in miru v državi. General Berenguer je izjavil upanje, da se bodo kljub mnogim težkočam lahko kmalu vršile volitve.

Radio-vo'na med sovjeti in Romunijo

Bukarešt, 5. marca. r. V zadnjem času se opaža, da so ruske radio oddajne postaje začele vršiti intenzivno protikomunsko propagando zaradi Besarabije. Kot protiukrep je romunska vlada sklenila zgraditi pet novih velikih radio oddajnih postaj, ki bodo vršile protipropagando.

Krvavi spopadi med liberalci in rom. kmeti

Bukarešta, 5. marca. r. Na shodu, ki ga je priredila narodna kmečka stranka v Bitesti, je prišlo do krvavih spopadov med liberalci in pristaji narodne kmečke stranke. Neki liberalci je z revolverjem ustrelil pristaša narodne kmečke stranke.

Henderson si ne upa govoriti o preganjanju kristianov

London, 5. marca. AA. V spodnji zbornici je zunanji minister Henderson odgovoril na razna vprašanja. Glede poročila angleškega poslanika v Moskvi o preganjanju vernikov v Rusiji je Henderson izjavil, da tega dokumenta, kakor tudi sličnih poročil, ni moči objaviti v interesu javne službe.

Več ko 100 ljudi utonilo

Pariz, 5. marca. n. Reke Tarn, Garonne in Dordogne, ki so narasle nad 12 m nad normalo, so začele padati. Reka Agou je včeraj v bližini Toulouse porušila 300 m širok nasip in poplavlila mesto Montauban. Izpodkopala je več kot 20 hiš ter se je bati, da je pri tem utonilo več kot 100 ljudi. Ostala mesta, kakor Castres, Agen, Perpignan in Narbonne so slej ko prej odrezana od ostalega sveta. V Bordeauxu so oblasti odredile varnostne odredbe za prebivalce hiš ob Garonni. Vojno ministstvo javlja, da je pri reševalnih delih utonilo šest vojakov in en častnik. Ministrski predsednik Tardieu hoče danes v poslanski zbornici zahtevati za poplavljenе kraje kredit 30 milijonov frankov.

Toulouse, 5. marca. AA. V Moissacu se je porušilo 100 hiš. 130 hiš se je pogreznilo v valovih. Več ljudi je utonilo. Departement Tarn in Garonne sta ločena. V okolici Bordeauxa je ravnila Raleole popolnoma poplavljena. Prebivalstvo je bilo pravočasno evakuirano.

Padec žitnih cen ogroža madj. gospodarstvo

Budimpešta, 5. marca. r. Radi stalnega padanja žitnih cen je gospodarski minister sklical konferenco zastopnikov gospodarstva in članov borze. Radi težkega stanja naj bi se ustavil ves borzni promet z žitom. V zvezi s stalnim padanjem žitnih cen se odigravajo na borzi burni prizori. Padanje cen je že povzročilo mnogo gospodarskih polomov. Mlinska industrija je skoraj ustavila delo.

Zagrebske vesti

Zagreb, 5. marca. r. Dela za skupno delovanje zagrebske in karlovske električne centrale so dovršena ter bodo jutri začeli s poskusnim obratom, ki bo trajal 8 dni. Ako bo naprava dobro funkcionirala, bo takoj začelo redno delovanje združenih central.

Zagreb, 5. marca. r. V Zagrebu so nastala tako rekoč preko noči cela predmestja. Da bi se v bodoče gradilo po enotnem načrtu, je mestna uprava izdelala stavbni red za tako zvane »divje hišec«. Dela se na tem, da mestna občina kupi velika zemljišča, ki bi jih razdelila v stavbišča in jih pod ugodnimi pogoji oddajala manj premožnim slojem, da jim omogoči gradnjo hiš.

Split, 5. marca. r. Od 9. do 16. marca priredi društvo katoliških mož »Marolič« pri oo frančiškanih religiozno konferenco, za katero vlada med meščanstvom veliko zanimanje.

Novi Sad, 5. marca. r. Dunavski ban je sprejel deputacije časnikarjev iz Novega Sada. Novinarjem je izjavil, da se zelo zanima za napredek časnikarstva in za stanovske razmere časnikarjev. Povedal je tudi, da je dal za časniškarski dom v Belgradu 40.000 Din.

„Trideset tisoč dinarjev nagrade“

Fant ob rožnem grmu — človek pri brezžičnem telefonu

Ljubljana, 4. marca.

Stoji poslopje (njegovo zidovje je v teku let mrko ožoltelo, a drevored okoli njega se razcvita vedno lepše), ki je od vseh strani skrbno zagrajeno, ima zamrežena okna, pomembno številko 7 nad vhodom in napis: »**Oddelek za umobolne.**« Iki za poslopjem je mrtvašnica. Vse to — bližina mrtvašnice, ograja in zamrežena okna — daje poslopju nekaj odurno turoben izraz.

Stopil sem na vrt — in že sem bil ves pod sugestivnim vplivom petorice zamreženih oken, ki so se z gluhim molkom zastrmela vame in me temno pozdravila.

Moj pogled je negibno obvisel na prvem oknu. Bled, bolešno zaspan dekliški obraz se je s čelom naslanjal na zarjavelo klinovje in je bil ves v neko neznano, nevidno točko zamaknjen. Utrgal sem pogled siloma od okna in ga vrgel v ono smeri... Ničesar ni bilo tam; samo prvi pomladni veter se je begotno zaganjal v drobne veje rožnega grma in jih nežno zibal sem in tja... Okrenil sem se in pogled mi je znova obvisel na oknu. Še je slonel tam bled dekliški obraz in še so bile v ono neznano, nevidno točko zamaknjene izgubljene oči.

»Ah, kaj, saj ni nič posebnega; čuti, sirota, podzavestno čuti, da se bliža pomlad — pa gleda rožni grm in čaka...« Tako sem si dejal in hotel iti mimo.

Takrat so se zganila njena ustna in vrgla iz sebe bridkost, ki se ji je gnetla v grlu morda še od prejšnjega dne:

»Janko! Moj Janko! Zakaj stojiš tam — tako daleč od mene — in me nečeš poznati? Pridi bliž! Vsi dobri dan mi voščile!«

Bil sem prepričan da veljajo te prošnje, narahlo očitačje besede meni in sem bil na moč presenečen. Lej, sem si dejal, lej, pa bo le res, da ima vsak človek dvojnika, ki mu je na las podoban... Le kakšen je ta Janko in kod živi? Razžarel sem se do dna in iskreno začustvoval z njo, ubogo, ki se je tako kruto zmotila v osebi.

Pa sem se koj nato do bolečine zavzel: njene oči so bile še vedno nepremično uprte v ono neznano, nedoumljivo pred seboj. Sunkoma sem usmeril pogled tja. Nikogar ni bilo; le rožni grm je kot prej v pomladnem vetru skrivnostno trepetal...

In se je nenadoma sprožilo v meni nekaj kakor mračna slutnja: moj Bog, tako mora sloneti ta bled dekliški obraz na oknu dan na dan, tako mora klicati njega — Jankota — ki bogve kod po vetru roma in morda več ne misli nanjo, ki le še v meglenem prividu tam poleg rožnega grma stoji... Moj Bog, tako mora vse svoje hrepenenje in trpljenje posvetiti njemu — ker je čez vse ostale dogodke in spomine njenega življenja padlo zagrinjalo pozabljenja — — —

Bled dekliški obraz na zamreženem oknu in privid fanta ob rožnem grmu — najbolj groteskna, najbolj žalostna ljubavna scena, ki sem jo na pozornici življenja kdaj videl in ki je ne bom nikoli pozabil!

Šel sem dalje. Izza klinovja drugega okna se je za hip pokazal okraz dekleta, ki je bil od brezkončnega smeha ves spačen in razjeden. Samo za trenutek se je pokazal, a ta trenutek je zadostoval, da sem njegovo podobo kakor na camero ujel vase. O, še zdaj mi kakor predpustna maska na duši leži...

Na petem oknu je nekdo krčevito grebel z obrazom v dlani in tulil brezvezne, nesmiselne besede predse. Poleg njega je stal mož z najpokojejšim, najsrečnejšim obrazom človeka na svetu in posvečal vso svojo pozornost cigareti, ki jo je spretno vil med prsti. Niti žilica se mu ni zganila na obrazu, kadar je njegov drug le preveč preizkušal moč in obsežnost svojega glasu.

Lej, sem si dejal in se čudil, lej, kakšno čudno nesoglasje! Za prvega bi stavil marsikaj, da si bo v navalu besnosti nekoč glavo razbil; za drugega pa stavim glavo, da bo ostal dobrodušen in krotek kakor jagnje do konca dni...

Nisem še utegnil te domneve do kraja utemeljiti, že sem imel priloiko spoznati, kako krhke in puhle so vse naše prepokebe... Na mah se je bila namreč spremenila celotna slika: oni, z obrazom v dlaneh, se je sunkoma pognal kvišku, uraval obraz v začuda dobrodušne poteze, pomolil koščeno dlan skozi okno in me s povsem naravnim glasom zaprosil:

»Gospod, ali mi daste šik?«

Oni drugi z obrazom najbrezskrbnejšega človeka na svetu, pa se je mahoma vse razvnel in jel s pestjo besno tolči ob klinovje okna:

»Hej, ti tam...! Če še nikoli cesarja nisi videl, zdaj si ga oglej! To sem jaz. Tu noter so me zaprli, da bi se polastili moje krone, hudiči na-

malani! Vse bom postrelil, kadar dobim državo nazaj, vse na gavage dal!«

»Tiho!« je odnekod iz ozadja zarohnel strežnikov glas; »tiho, Martin, če ne, gremo v prisilni jopič!«

Kakor bi presekal, se je togotni pomiril in obmolnil. Dostojanstveno je dvignil glavo, me zviška pomilovalno premeril z očmi, mi pokazal hrbel in zatonil v notranjščino. Njegov drug, ki me je bil prosil za cigareto in ki je minuto poprej še ves nedostopen tulil v dlani, pa je ostal in je bil kakor preropen. Pokrovičeljsko mi je pokimal z glavo, zaštrkal s kazalcem širok kolobar na čelo in mi diskretno pojasnil:

»Nikar mu ne zamerite, gospod. Veste, je malo takole...«

Vse v meni se je zvijalo v krčevitem grohotu. Moj Bog, sem si presunjen dejal, moj Bog, le kako more življenje napraviti iz nas takele bedne pajace, takele neprostočljive humoriste, takele strašne komedijante...

Šel sem dalje in z neko nedoumljivo tesnobo in žalostjo v srcu prestopil prag. Dolg, ozek hodnik mi je zavezal naproti. Kakor da se je vse svetlo in veselo za menoj pogreznilo, mi je bilo...

Majhna samotna je izba, v katero sem stopil in prvo, kar so moje oči zajele vase, z nekim neprijetnim, skoraj zoprnim občutkom, je bila velika, zamrežena, kletki podobna postelja v kotu. Bled obraz se je bil izluščil iz dremotnega mraka in se z bolešno razpakčenimi očmi brezizrazno zagledal vame.

Iskal sem v sebi in daljnih spominih. — Le kod sem že videl ta obraz, te oči? In sem se domislil in me je bila sama groza in bolest.

Saj ni mogoče! Kakšna strahotno uradna sila ga je mogla zmaličiti tako grdo, postarati za celih trideset let? Bil sem ves zbehan in plah.

Tedaj je zarjovel, da mi je šlo skozi mozeg in kri. Oči so mu zagorele kakor dvoje živih plamenic in umazano bele pene so se mu razlezele po bradi. Počastno se je odbijal njegov krik od mrtvih sten:

»Zena... otroci... ne stojte na pragu, ne glejte vame z okrvavljenimi očmi! Stopite k meni! Hu, še me niso ustrelili, rablji — pomagajte! Na vse načine me mučijo... Zena... otroci... kam odhajate, kam bežite? Ne pustite me samega...«

Bulil je z nedopovedljivim obupom v zaprte duri in se skušal izvil iz prisilnega jopiča. Vseposvód je videl same znane obraze, same strahove — vročične prikazni. Nepopisne muke je moral trpeti v svoji zbežani, razboleni notranjosti, siromak.

Prislonil sem obraz tesno k omrežju kletke in zaklical:

»Halo, prijatelj — jaz sem tu, tvoj prijatelj iz mladostnih let. Glej ga, ali me več ne poznaš?«

Zazrl se je preko mene nekam daleč in pozorno prisluhnul. In se mu je — bednemu in blodnemu, kakor je bil — nenadoma zazdelo, da ga kliče nekdo po telefonu. Ves je oživel in sunkoma vrgel glavo proti zidu.

»Halo, halo,« je kričaje odgovarjal v namišljeno telefonsko slušalko, »kdo tam? Tukaj — mi-

nister Florjan. Halo, proglasite nemudoma mobilizacijo in obsedno stanje po vsej državi! Polovite krvnike, ki me hočejo obesiti! Nočem še umreti, nočem... Saj sem še tako mlad in ženo imam in otroke... Nikomur nisem storil žalega. Halo, halo, polovite rablje! Trideset tisoč dinarjev nagrade onemu, ki me reši! Trideset tisoč...«

Stal sem ob njem gledal vanj in mi je bilo, da bi bruhnil v jok in grohot — tako grozno smešno in tako grozno žalostno se me je dojmilo vse.

Tih in zamišljen sem odtaval na hodnik. Strežnik, širokopleč, močan fant, mi je na vprašanje uslužno pojasnil:

»Delirium tremens. Pijanska blaznost. Tri dni in tri noči je popival in mu je udarilo v glavo, kakor pravijo. Ah, takšnih imamo vedno kaj...«

»Iz katerih krajev pa jih največ pošiljajo sem?«

»Iz vinorodnih, seveda,« se je zasmejal in pokazal s prstom na vrata sobe, v kateri je ležal on — človek z brezžičnim telefonom: »Tale najbrž ne bo več ozdravil. Končal bo na Studencu...«

Zahvalil sem se in odšel.

In še potem, ko sem bil daleč proč od zidov, za katerimi se odigrava noč in dan toliko pretresljivih, srce in mozeg trgajočih prizorov, mi je udarjal na uho njegov obupni, presumljivi krik:

»Halo, halo! Tukaj minister Florjan! Trideset tisoč dinarjev onemu, ki me reši! Trideset tisoč...«

Mk—

UTRUJ NOST IN IZCRPANOST ovirata delo ter slabita veselje do življenja. 2-3 žličke

OVOMALTINE

na mleku zjutraj in popoldne, osvežuje oslavljeni organizem.

Automobilska cesta na Pohorje

Maribor, 5. marca.

Izmed načrtov, ki hočejo vzhodno Pohorje odpreti prometu, se bo v bližnji bodočnosti res uresničil načrt avtomobilskih cest Ruše—Ruška koča—Slov. Bistrica in Hoče—Mariborska koča. Banska uprava in okrajni cestni odbor mariborski sta se s hvalevredno uvidevnostjo lotila dela in že v četrtek 6. marca se vrši komisionelni ogled na terenu samem. Komisija bo sestavljena iz zastopnikov banske uprave in okrajnega cestnega odbora. Tujsko-prometne zveze v Mariboru, Avtokluba Maribor, iz zastopnikov (zasebnega) »Prometnega konzorcija v Rušah«, v katerem so vključeni: SPD Ruše, Pašniška zadruga Limbuš-Ruše in velepodjetje V. Glaser, udeležijo pa se ogleda tudi občine, ki pridejo v poštev, zastopniki SPD Maribor, zimskosportnega odseka SPD Maribor-Ruše ter drugi interesi. Komisija odpotuje ob devetih iz Hoče po nameravani progi na Mariborsko in od tam na Ruško kočo, kjer bo prenočila. V petek, 7. marca nadaljuje komisija obhod na progi Slov. Bistrica—Ruška koča.

Vse tri proge so za vzhodno Pohorje važne. Proga Ruška koča—Slov. Bistrica je davna želja lesnih producentov južnovzhodnega pohorskega pobočja, vezala bo s svetom močne pohorske vasi, med njimi Šmartin, ki se na njegovih solčnih brdih ustvarja mariborska počitniška kolonija, in bo skupno s progo Ruše—Ruška koča bistveno skrajšala zvezo med Dravinjsko in Dravsko dolino. Proga Hoče—Mariborska koča ima izrazit strateški pomen.

Izmed nameravanih načrtov pa bo komisija gotovo posvetila največjo pažnjo progi Ruše—Ruška koča. Že radi tega, ker so z neverjetno žilavostjo in podjetnostjo Rušani sami na inicijativo g. V. Glaserja že zgradili velik del ceste na lastne stroške, progo namreč od Apnice na Staro Glazovo in progo Vranjekova žaga—Ruška koča. S tem je najhujši strmec pod grebenom premagan in treba je le še cesto speljati do Ruš. Pa tudi v gospodarskem oziru je ta proga največje važnosti. Otvorja namreč nad 10.000 ha pohorskih gozdov lesni trgovini in to gozdov, ki so najbolj kompaktni in priznani najbolj, ker leže na severnem pobočju Pohorja v varnih zatijih globoko zarezanih dolin, v katerih raste najboljše les. Že dosedaj je težil ves lesni promet vzhodnega Pohorja v Ruše. Prav po teh strminah pa je bila sprava posebno težavna in draga in les bo na teh posevkih s ceno pridobil najmanj za 100% na vrednosti. Tudi ruška industrija karbida in umetnih gnojil si mnogo obljubuje od te ceste, saj dobiva velik del svojih sirovin (drva, oglje, apno) prav s Pohorja.

Pravilno izpeljana cesta Ruše—Ruška koča bo tudi izredno važna za turizem. Ruše so že od nekdaj priljubljeno izhodišče za pohorske ture. In cesta bo na krajša zveza med dolino in grebenom, saj bi projektirana trasa z vzponom 7—10% merila komaj 13 in pol km. ki jih dober osebni avto prevozi v pol ure.

Močen interesent za progo Ruška koča—Ruše pa je tudi zimskosportni odsek SPD Maribor-Ruše. Mogočna armada zimskih sportnikov, ki je v zadnjih letih zrastle, upravičeno pričakuje od te proge največjo korist. Izkušnja uči, da leži na severnem pobočju Pohorja v mehki zimi še dovolj snega, ko je na solnčnem vzhodnem in južnem Pohorju že skopnel in ko ga drugod po Sloveniji že dolgo več ni. Strma pobočja Ruška koča—Ruše so idealni sankski in smučki teren in če bo komisija uvaževala želje zimskosportnega odseka ter se pri tehnični izpeljavi ozirala na njegove potrebe, obeta biti ta proga prva zimskosportna cesta v naši državi in ne bo prav nič zaostajala za slimičnimi cestami v inozemstvu. Da je končno ta proga tudi važna za obrambo naše severne meje, je samo po sebi umljivo.

Ker je proga Ruše—Ruška koča tolike krajevne važnosti, je prometni konzorcij v Rušah pripravil, da brezplačno odstopiti že dograjene dele proge

so napačni pot, po katerem prihajajo boleznske kapi v naše telo **RAZGRETI LJUDJE** rabijo na za'avu okusne ANACOT-pastile dr. Wanderja, da se obvarujejo prehlada nahoda in influence. Dobivajo se v vseh ekarnah Varujte se izdelkov, ki v zadnem času imitirajo ANACOT-pastile.

banski upravi, posestniki, ki bi po njihovem zemljišču cesta tekla, pa brezplačno odstopijo zemljišča za gradnjo. Gotovo bodo tudi ruška industrijska podjetja prispevala svoj delež.

Iskreno pozdravljamo hvalevredno uvidevnost in vneto banske uprave in okrajnega cestnega odbora vsi, ki poznamo Pohorje in njegove potrebe, ki smo tu doma in živimo z njimi in od njega, želimo komisiji najboljšega uspeha ter upamo, da naše velike želje kmalu postanejo dejanje.

(Opomba uredništva: Z objavo gornjega prispevka ne prevzame uredništvo nobene odgovornosti.)

Gozdarsko-lovska razstava v Ljubljani

Te dni je bila v Belgradu pri ministru za šume in rude deputacija za prireditve gozdarsko-lovske razstave v Ljubljani. Posetila je tudi druge merodajne činitele v Belgradu ter jih zainteresirala za važno razstavo in zaprosila za podporo. Kakor vsi drugi je deputacijo prav prijazno sprejel minister dr. Korošec. Prevzel je poklonjeno mu častno predsedstvo nad razstavo, spadajočo v njegov resor in obljubil moralno in materijelno podporo. Tako je pričakovati, da bo ta razstava doslej prva v naši državi po svoji stroki in obsežnosti, kar najbolj uspeša.

Boj za milijarde

Svoječas smo že obširno poročali o boju za milijarde, za dediščino Timoteja Georgijevića in njegove žene, vdruge poročene Jekaterine Mamulo. Jekaterina Mamulo je umrla pred 45 leti v Romuniji in zapustila ogromno premoženje v zemljiščih, hišah in v delnicah. Za to premoženje se borita dve stranki: slavonski potomci Timoteja Georgijevića in romunski potomci Jekaterine Mamulo.

Te dni so se zbrali v Sremski Mitrovici v pisarni odvetnika dr. Lazarja Raševića vsi jugoslovanski upravičenci na to milijardno dediščino. Teh dedičev je okrog 30 in so skoro vsi iz različnih krajev rumškega in mitroviškega okraja. Med dediči je tudi novosadski apelacijski sodnik Bogdan Gjukic, ki ima po svoji ženi pravico na dediščino. Dediči so imeli v Mitrovici posvetovanje, nakar so se dali vsi skupaj fotografirati. Ena dedinja, čestnikova vdova Matilda Georgijević, živi tudi v Zagrebu. Timotej Georgijević je bil praded njenega moža.

Namen tega posvetovanja je bil, da podpisajo pooblastila odvetnikoma dr. Raševiću in dr. Vidicu, ki jih bosta zastopala pred bukreštanskim sodiščem. Oba odvetnika odideta 2. aprila v Bukarešto, da študirata akte do glavne razprave, ki se bo vršila 2. maja.

Zanimivi so honorarni pogoji, ki so domenjani med dediči in odvetnikoma. Po teh pogojih plačajo dediči v vsakem slučaju, tudi če pravdo izgube, odvetnikoma 20.000 Din. V slučaju pa, da pravdo dobe, prejmeta odvetnika desetino vse dediščine kot plačilo za svoj trud.

Minoriti v Ptuj

Že v prvih desetletjih po smrti sv. Frančiška, so se minoriti, t. j. mali in manjši bratje, naselili na Stajerskem. Na slovenskih tleh današnje lavantinske škofije se zdi, da je prvi samostan frančiškovega reda dobilo Celje. Malo za tem so minoriti prišli v Maribor, Ptuj in Slov. Bistrico. Kakor zgodovinarji pišejo, jih je ljudstvo ne le prijazno sprejelo temveč tudi z miloščino podpiralo. Jožefinska doba, kakor drugim redovom je tudi slovenskim minoritom zadala hud udarec, tako da imajo sedaj edino še svoj samostan v Ptuj, katerega je rešila sigurne propasti njemu tedaj dodeljena župnija sv. Petra in Pavla.

Ptujski samostan stoji v eni glavnih ulic. Po svoji veličini in lepoti je v kras mesta in njeni okolici. Nekaj posebnega so njegovi štiriglati, široki in visoki hodniki in »refektorij« s svojo prekrasno štukaturo in slikarjo.

Ta samostan bo kmalu slavil 700 letnico svojega obstoja. Bil je od začetka do danes mogočna trdnjava katoliške cerkve in zavetišče slovenskega

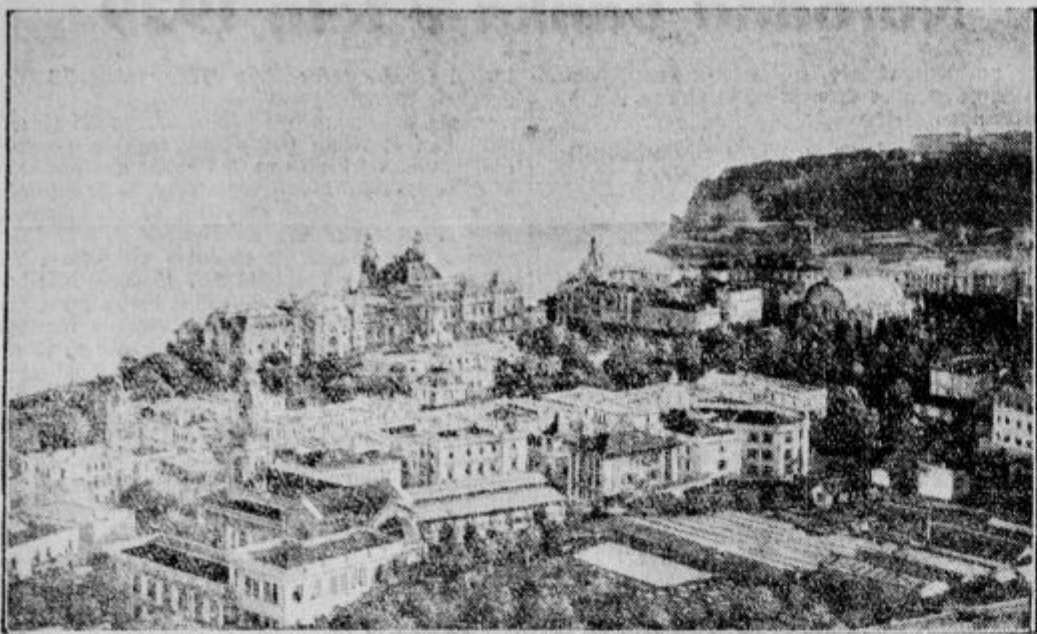
ljudstva. Obenem je bil centum kulturnega dela na vsem Dravskem polju.

Južno stran tega samostana zavzema lepa cerkev, ki je bila proti koncu 17. stoletja najbrž podaljšana in je dobila krasno baročno pročelje, menda v tem slogu najlepše, kar jih ima Slovenija. Cerkev je prostorna in lepo zidana. V cerkvi sami je tudi posebna kapelica, posvečena sv. Antonu Padovanskemu.

Prihodnje leto obhajamo 700 letnico smrti priljubljenega svetnika in velikega čudodelca svetega Antona. Zato hočejo minoriti popraviti njegovo kapelico. S kapelico vred se bo popravila tudi ostala cerkev s pročeljem, ki je zelo poškodovano.

Te dni se je v ta namen ustanovil poseben odbor, ki bo skrbel, da pride do denarnih sredstev in tako uresniči to lepo zamisel Antonovih častilcev. Odbor apelira na vsako slovensko sree. Gre za le pote cerkve, ki je umetnina. Gre pa tudi v čast sv. Antonu. Priskočite na pomoč, da ustvarimo svoje započeto delo.

Častilce sv. Antona.

Najmanjša neodvisna kneževina na svetu Monaco, ki meri 1½ km². V sredi na sliki vidimo igralnico Monte Carlo, na desni na polotoku pa knežji dvor. Zadnji čas se množe vesti, da bo kneževina najbrže postala republika.

V kaj izrabljajo v Rusiji filme

Skoraj vsa ruska filmska produkcija je v rokah sovjetov in ti jo uporabljajo kot uspešno sredstvo za širjenje boljševiških in antireligioznih idej.

Pravkar je v produkciji Sowkino izšel film z naslovom »Juda«, v katerem vidi sovjetsko časopisje prvi resni, umetniški zadovoljiv poskus uporabljati film za širjenje brezversstva.

Film slika v živih dramatičnih scenah odpad samostanskega brata, ki je bil resničen bogoiskatelj, od cerkve in od njenih služabnikov. Med bratomorno državljansko vojno je pobožni samostanski brat hotel oženj revolucije pogasiti z evangelijskim naukom o ljubezni do bližnjega, pa upravn »nesocialna uredba cerkve« mu je odprla oči, da je pustil evangelijske propovedi in postal prepričan ateist.

Samostan se slika kot kraj belogardističnih, protirevolucionarnih idej. Z zlobno satiro se ponazorujejo samostanske šege tako n. pr. v hudobnem natočevanju kaže film v novica preoblečeno deklico, opatovo skrivno ljubico.

Filmska drama je skrpucalo po istih šablonah boljševiških revolucionarnih filmov. »Deus« ali bolje »diabolus ex machina« je tudi tu kot skoraj vedno — rdeči armist. V kritičnem trenutku napadejo rdeči armijci samostan, razzenejo in pobijejo njegove prebivalce in s tem junaškim činom rešijo revolucijo.

V isti produkciji je pred kratkim izšel še drugi antireligiozni film, ki se norčuje iz vere

sploh. Film slika življenje prve brezbožne ruske vasi, ki je pred petimi leti svojo vaško cerkveno spremenila v Leninov klub, iz lesenih kipov svetnikov napravila klubove stole in prostor pred glavnim oltarjem preuredila za gledališki oder. Ta vas ima seveda tudi vzorno upeljano kolektivno gospodarstvo in obhaja redno vsako leto o binkošnih »praznik brezbožneža«. Kot kontrast pa slika film dalj epizode in življenja neke verske sekte, ko pripadniki so večinoma vojni dobičkarji in ki so se l. 1919 udeležili protirevolucijskih bojev. Ti sektovci imajo svoj samostan strogo osamljen od ostalega sveta in je filmsko ekspedicijo stalo nemalo truda, da je mogla sneti par epizod iz samostanskega življenja. Pa ravno ti prizori, kakor poroča sovjetsko časopisje, povzročajo baje uprav nasproten učinek od tega, za kar je film namenjen.

Se en kulturni škandal so povzročili zadnji čas ruski boljševiki. V Izakovi katedrali v Leningradu, ki je že del časa spremenjena v muzej, so sedaj abmontirali tudi zvonove in jih oddali v državno kovnico, da jih prelije v topove. Na isti dan se je zvonjenje ogromnih zvonov sprejemalo potom mikrofona za zvočni film brezbožne tendence. To zvonjenje za slovo so tudi sprejemali na gramofonske plošče, ki naj bi ostale kot spomin na nekdanje verne čase.

Krščanstvo je vzcvetelo sredi paganskega sveta in ga prekrvasilo, tako tudi ruski boljševiki nehoti pripravljajo teren in s svojimi brezbožnimi sredstvi utirajo pot večni Resnici.

Po rubežni glavni dobiček

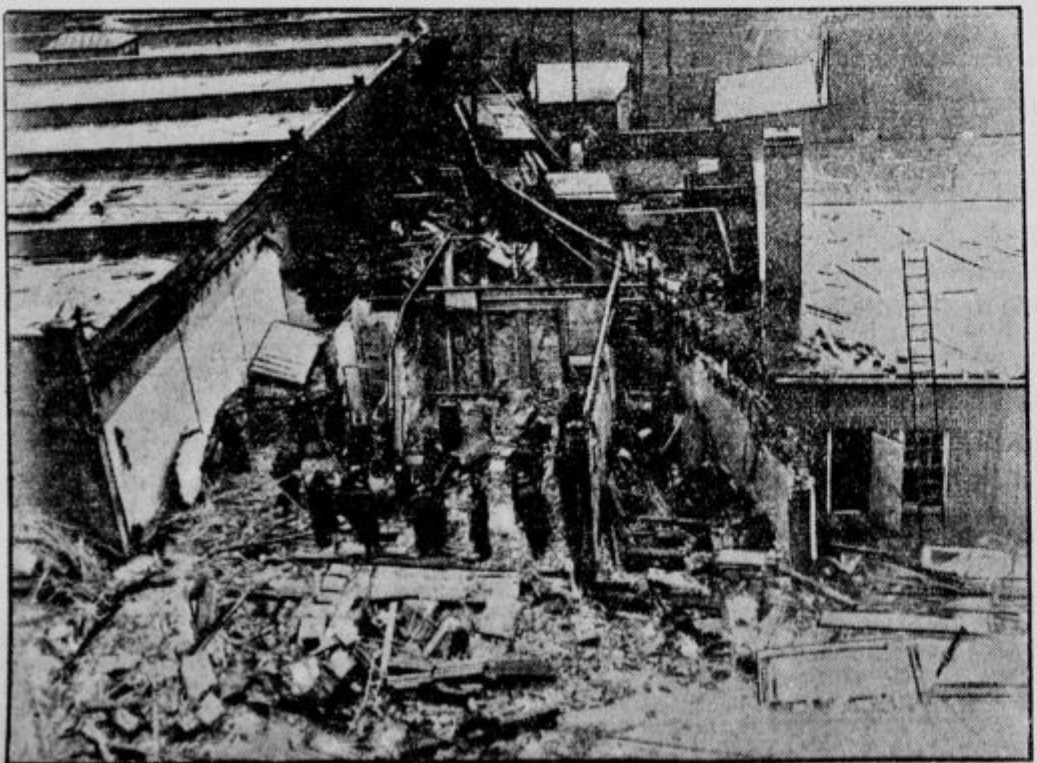
Pred kratkim se je vršilo v Berlinu žrebanje pruske državne loterije. Drugi glavni dobiček 500.000 mark (blizu 7 milijonov dinarjev) je zadela številka 20.873, ki je bila prodana v Breslavi. Srečni posestnik številke je neki mali breslavski krčmar, ki ga je ta sreča doletela ravno o pravem času.

Ko je uradnik kolekture prišel k krčmarju, da mu javi njegovo srečo, ga je našel v največjem obupu. Pravkar so odšli od njega trije uradniki davčnega urada, ki so mu radi davka, ki ga je bil dolžan, zarubili električni klavir, ki je bil glavna privlačna sila njegove gostilne. Krčmar jih je zaman prosil, naj mu puste klavir, ker bi se baš tisti večer morala vršiti v njegovi gostilni neka zabava, za katero bi brezpogojno rabil ta klavir. Uradniku kolekture, katerega je imel za navadnega gosta, se je bridko pritoževal. Sedaj pa je uradnik pričel, toda oprezno. Najprej mu je dejal, da je njegova srečka zadela 10.000 nato 20.000, in kon-

čno 100.000 mark. Krčmar je skoro znorel od veselja, tako, da se mu uradnik ni upal povedati popolne resnice. Šele krčmarjeva žena je potem povedala svojemu možu resnico, da je namreč zadel 500.000 mark.

Italija gradi ceste ob švicarski meji

List »Rivista Militare Italiana«, ki izhaja v Rimu, objavlja v eni zadnjih številčk članek izpod peresa generala Bobbia o pomenu fronte v goratih krajih. Pisec članka opozarja, kako važne so vojne operacije v goratih krajih. Srečen začetni udarec lahko odloči vojno in prenese torišče boja na neprijateljska tla. Toda zato so potrebne priprave že v mirnem času. Švicarski vojni list »Schweizerische Militärzeitung« pripominja k temu, da izvajanja generala Bobbia niso samo teoretična, ker Italija neprestano gradi avtomobilske ceste vzdolž švicarske meje.

Zopet plinska eksplozija. V Brooklynu (New York) je eksplozija plina porušila šolsko poslopje, 30 otrok je bilo težko ranjenih.

Vzroki kitajske lakote

O vzrokih strašne lakote na Kitajskem, ki je v zadnjih osmih mesecih uničila več kakor dva milijona človeških življenj, poročajo iz Pekinga, da prihajajo poleg čisto fizičnih razmer države v poštev predvsem politične razmere Kitajske, ki so vladale pod cesarsko vladovino in ki so se kljub vsem državljskim vojnarnam vsaj v notranjosti države do danes ohranile. Poleg neskončnih pustinj, kjer na ogromne daljave ni nobene človeške naselbine, je Kitajska na drugih krajih tako prečesto naseljena, da nastane lakota, če je letina le količikaj slabša od navadne. Temu se pridružijo še prevozne težave, ki povzročijo, da je na kakem kraju toliko živih, da jih ne morejo porabiti, medtem ko na drugih krajih umirajo ljudje za lakoto. Vpoštev prihajajo tudi običaji iz cesarskih časov, ki so v notranjosti države še prav tako živi, kakor nekoč, ko je bil vaški predstojnik absoluten gospodar svoje male države. Takrat, ko se cesarji v Peking niso brigali za deželo, marveč so gledali se, da so bili davki točno plačani, se vaški oblastniki niso prav nič zanimali za to, kar se je godilo izven mej njihove »države«. Naj se je godilo v sosedstvu, kar je hotelo, njega to ni brigalo. Tako je v neštivilnih krajih še dandanes. Medsebojne pomoči ni; kakor pripadniki tujih narodov se gledajo med seboj prebivalci dveh vaških občin. Tisto malo, kar še ostane ubogemu podeželskemu ljudstvu, oropajo brezštevne roparske tolpe in zmagoviti ali poraženi generali. Vedno menjajoče se vlade nič ne store, da bi se te razmere izboljšale. In vendar bi se dalo temu odpomoči, če bi le kitajski oblastniki hoteli pokazati nekoliko dobre volje. V prvi vrsti bi bilo treba nabaviti dovolj hitrih prevoznih sredstev, da bi se živila lahko prevažala v kraje, kjer gospodari lakota. Brez prevoznih sredstev se stradajočim tudi od zunaj ne more nuditi izdatna pomoč. Nujno potrebno bi bilo tudi, da se v časih dobre letine napolnijo zaloge za slučaje slabe letine. Glavna hrana Kitajcev je riž in ta se lahko ohrani več let. Seveda na to ni misliti, dokler bodo vladali častihlepni in grabežljivi generali.

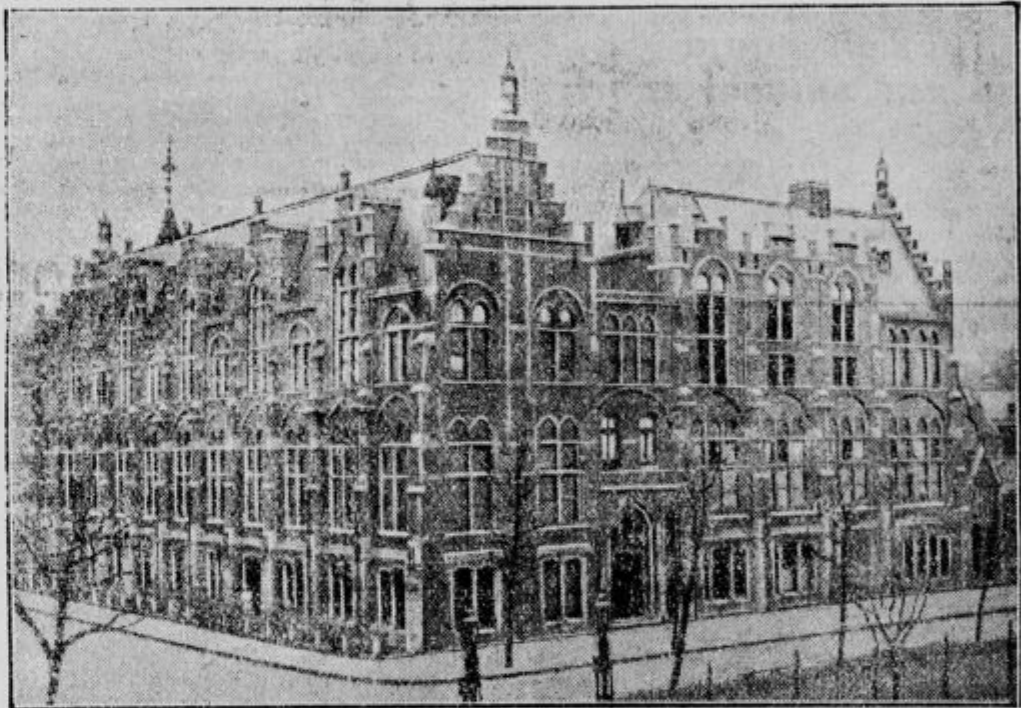
Lloyd George, vodja angleške liberalne stranke, v katerem so se zadnji čas širile vesti, da bo odstopil. Sedaj to demantirajo.

Primo de Rivera in število 13

Ljudi, ki so prepričani, da število 13 prinaša nesrečo — in teh ni malo — bo sreča in konec španskega diktatorja Primo de River v tem praznovanju potrdila. Zakaj število 13 se pojavlja v vseh mogočih oblikah in odnosih s karijero španskega diktatorja. Najprej dolgotrajna njegova diktatura. Računano v mesecih jih je 76. $7 + 6 = 13$. Število dni njegove vlade znaša 2326. $2 + 3 + 2 + 6 = 13$. Njegov padec je bil leta 1930. $1 + 9 + 3 = 13$. Če še vpoštevamo, da sestoji ime Primo de Rivera iz 13 črk in da je prevzel diktaturo 13. septembra, bodo ljudje, ki jim število 13 ne ugaja, gotovo prišli na svoj račun.

Lincolnova vdova v stiski

Gospa Mary Podd Lincoln, vdova Abrahama Lincolna, je poslala ameriški parlamentu pismo, ki kaže precejšnjo zanikernost in nevhvaležnost ameriške vlade. Ta namreč vdovi bivšega predsednika še ni izplačala niti pare pokojnine. Pismo, ki ga je gospa Lincoln

Vseučilišče v Gandu postane flamsko. Belgijska poslanska zbornica je z veliko večino sklenila, naj se v bodoče predavanja na vseučilišču v Gandu vrše v flamsčini in tudi upravni jezik vseučilišča naj bo flamsčina. S tem sklepom so Flamingi po dolgoletnem boju dosegli eno svojih glavnih zahtev.

Roparski napad v vlaku

Grško-ortodoksni župnik Evgen Sarbu, ki se je pripeljal z brzovlakom iz Benetk na Dunaj, je dunajskemu redarstvu javil, da je v bližini Knittelfelda neki mladi moški izvršil nanj roparski napad. Župnik Evgen Sarbu, 70 letni starček, je sedel sam v oddelku drugega razreda. Med vožnjo je zaspal in v bližini Knittelfelda se je nenadoma zbudil, ker je začutil močan duh po kloroformu. Ko je odprl oči, je na svoje začudenje zapazil, da mu neki moški drži pred ustni in nosom s kloroformom napojeni robec. Ko je napadalec opazil, da se je župnik prebudil, mu je zagrozil z revolverjem in zahteval denar. Župnik je potegnil iz žepa svojo listnico, v kateri je bilo 5 šilingov gotovine, potni list in denarno nakazilo za neko banko. Ropar si je ogledal vsebino listnice in zahteval najprej več denarja v gotovini, nato pa je izjavil, da mu noče delati nobenih sitnosti in mu je zato vrnil potni list, glede denarnega nakazila je izjavil, da ga bo pod naslovom »Papp« poslal na dunajsko glavno pošto, morebiti mu bo vrnil tudi denar. — »Tu je Bruck«, je dejal, »jaz bom izstopil, vi pa se ne smete niti gani, sicer vas bo moj tovariš, ki se nahaja v vlaku, takoj ustrelil.« V resnici je ropar v Brucku izstopil.

Župnik, ki se je le počasi opomogel od prestopnega strahu, je po svojem prihodu na Dunaj o tem dogodku takoj obvestil dunajsko policijo. Ta se je takoj brzojavno obrnila v Knittelfeld in tamkajšnjemu orožništvu se je posrečilo izslediti roparja v osebi nekega 18-letnega fanta, ki je svoje dejanje priznal.

Ginljivo besem »Sonry boy«, ki je po svetu navdušila milijone, dobite le pri »Gramofon« A. Rasberger - Ljubljana - Miklošičeva cesta 34

poslala iz Frankfurta v Nemčiji, ima sledečo vsebino: »Jaz sem vdova bivšega predsednika Združenih držav, ki je žrtvoval svoje življenje v službi za domovino. Nesreča, ki sem jo doživela, je zelo spodkopala moje zdravje in na nasvet svojega zdravnika sem se podala v Nemčijo, da se zdravim v zdravilišču in nato nameravam iti v Italijo, kjer je milejša podnebje. Toda moje denarne razmere mi ne dopuščajo, da bi nadaljevala neobhodno potrebno zdravljenje in poslušala vse zdravnikove nasvete, saj niti ne morem živeti tako, kakor se spodobi za vdovo predsednika ene največjih držav, dasiravno sem se omejila na najpotrebnejše in živim kolikor mogoče skromno. Spominjajoč se velikih zaslug, ki jih ima moj ljubljeni pokojni mož za Združene države in z ozirom na težko izgubo, ki me je zadela z njegovo prezgodnjo mučeniško smrtjo, se obračam na visoko zbornico v upanju, da se mi določi letna pokojnina, da bom s tem rešena denarnih zadreg.« Parlament je sedaj sklenil, da bo dobivala Lincolnova vdova letno 5000 dolarjev pokojnine.

»Zakaj pa stojiš tu?«
»Moja žena poje gori v stanovanju, pa ne maram, da bi ljudje mislili, da jo preteparam.«

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas mora biti plačan pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10349. Tel. št. 23-28.

Službe in ceje

Kot uradnik
ali skladiščnik iščem stalno službo pri solidnem podjetju. Reference na razpolago. Cenj. ponudbe na upravo pod »Vestem« št. 2365.

Žagar
išče mesta pri žagi vencijski. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2603.

Šivilja
grešivat na dom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izvirna šivilja« št. 2656.

Službodobne

Prodajalko
mešane stroke z večletno prakso, zmožno slovenske in nemščine, sprejme ugovina W. Zottli, Vojniki pri Celju.

Samó
boljši mizar — kot — delovodja se sprejme, ki je več v stavbi in pooblaščen stroki ter je vajen vseh teh potrebnih strojev. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljiv« št. 2596.

Služkinjo za vse
išče ravnatelj šole v majhnem mestecu. Znati mora tudi nekaj kuhati. Najraje bi Primorko ali Kranjico. Služba stalna, plača po dogovoru, nastop čimprej. Ponudbe pod »Takoj« št. 2590 na upravo »Slovenca«.

Vajenko
modistovski obrt sprejme Salon »Chic«, Wolfsova ulica 3/I.

Korespondentinjo
samostojno, iščem za takojšen nastop in stalno službo, perfektno v slovenskem, nemškem in po možnosti srbo-hrvaškem jeziku. Obširne ponudbe v navedenih jezikih s sliko, navedbo dosedanjega službovanja in zahtevno plače prosimo na Stock Cognac Medicinal d. d., Slav. Požega.

Strojepiska
praktikantinja — večša nemške in slovenske stenografije, se sprejme takoj. Ponudbe pod šifro »Strojepiska« na upravo »Slovenca« pod št. 2647.

Pouk

Šoferska šola
t. oblasti konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoslavija) — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Akademik
filozof-romanist bi poučeval srednješolca iz vseh realnih predmetov. Ponudbe na oglašni oddelček »Slovenca« pod »Uspeh« št. 2673.

Šoferska šola
oblastveno koncesionirana, I. Gabersček, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 52.

Krojaški mojstri
pomočniki, šivilje, nešivilje, pletilje! Ne zamudite ugodne prilike pričuti se se pred sezono novih krojev, brez katerih vam bo nemogoče delati pomladansko garderobo. Udeležim se velike modne revije dunajskega velesejma in bom po teh modelih poučeval v tečajih. Separatni pouk perila in krojenja pletenin. Pričetek 8. marca. Revije nižjano. Generalno zastopstvo modnih listov — Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Dijaki

Dijak
se sprejme na stanovanje in hrano. — Domobranska cesta 17.

Stanovanja

Sostanovalko
starejšo, najraje šiviljo — sprejemem. — Kodeljevo, Slomškova ul. 17.

Starejš. upokojenca
ali upokojenko sprejme gospodična v lastno hišo z vrtom v vso oskrbo: solnčna soba v Ljubljani. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 2633.

Gospoda sprejemem
na stanovanje in hrano. Izve se v upravi lista pod št. 2657.

Sobico
za 1 ali 2 gospoda oddam. Pletersnikova ulica, vila Ruda.

Vnajem

Lokal
na prometnem kraju se takoj odda. — Naslov v upravi »Slov.« št. 2652.

Odda se gostilna
takoj v najem v prometnem kraju na Gorenjskem. Prednost imajo samski ali brez družine in zmožni s kapitalom. Naslov pove oglašni oddelček »Slovenca« pod št. 2636.

Posestvo
z gostilno vzajem v najem s 15. marcem. Ponudbe na oglašni oddelček »Slovenca« pod šifro »V najem« št. 2671.

Denar

Kot družabnica
se sprejme za novo preurejeni hotel na Bledu poštena, krščanska gospodična, ki je dobro verzirana v vseh hotelskih poslih ter more vložiti vsaj 250.000 Din. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Samostojna hotelirka« št. 2630.

Posestva

Vi hočete zidati?
Nacrti, proračuni in nasveti najceneje. Ponudbe pod »Inženier arhitekt« št. 1118 upravi »Slov.«

Več stavbišč
v Kamniku, 5 minut od kolodvora, v solnčni legi, v meri circa 300 m², po 22 Din m², napredaj. Pojasnila daje Janko Stare, Kamnik, Perovo 40.

Trgovska vojalna
enonadstrop, hiša v Kamniku, Glavni trg št. 37, na najbolj prometnem kraju, je napredaj. Hiša obstoji iz dveh prodajalnic, 6 velikih sob, kuhinje, jedilne shrambe, pralnice, 4 kleti, skladišča, drvarnice in kopalnice. Ponudbe do 8. marca 1930 na upravo Slovenca pod »T. A.« št. 2426.

Trgovina s papirjem
knjigami in galanterijami, v centru mesta, se prodaja blagom in inventarjem za 80.000 Din. Proda se tudi lepa vila: 6 sob, 1 oral vrta, za 200.000 Din. — Karol Breznik, Celje.

Kupimo

20% bone
kupi in plačuje najbolje Franc Reiser, trgovec — Kopitarjeva ulica 1 (pri mesarskem mostu).

Vsakovratno zlato kuopje
po najvišjih cenah. CERNE tavelir Ljubljana. Wolfsova ulica št. 3.

Antikvitete
pohištvo, service za 12 oseb, kupim. Informacije pri Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova št. 2.

Prodamo

Šivalne stroje
pod najugodnejšimi pogoji (tudi na obroke) prodaja Avgust Pečnik, Stojice, p. Jezica pri Ljubli.

Puhasto perje
kg po 130 Din in čist beli po povzetu najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 38 Din razpošiljam puh kg po 300 Din. — L. Brozovič Zagreb Ilica 82. Kemična čistilna perja.

Poltovorni auto
znamke Daimler in benzin motor 4—5 HP, z vozom ali brez njega, prodam. Vse to po zelo nizki ceni. Jurij Skrbinec, žaga na Zg. Hajdinu pri Ptuj, Slovenija.

Peki, pozor!

Parna pekarna
v mestu Zagrebu, nova in dobrodoča, z 10 letno najmojno pogodbo zaradi selitve napredaj. Peče se 700 kg kruha in 1500 peciva, prodaja pretežno v lokalni. Potrebna gotovina 100.000 Din. — Ponudbe na naslov: »PAROPEC«, Zagreb, Ilica 69.

Pisalni stroj
znamke »Mercedes« z latinično in cirilčno tastaturo se ugodno prodaja. Naslov v upravi pod št. 2660.

Štedilnik
železen, dober, napredaj. Janseva ulica 15, Ljubljana 7.

Obrt

Vezenje
nevestnih oprem, zaves, pregrinjaj, najceneje in najfineše Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukeli. — Entlanje ašuriranje, predtiskanje takoj.

Dežne plašče
za dame in gospode, pelarine za dečke in odrasle, tople podloge k dežnim plaščem itd., kupite najboljše v specialni trgovini Jancigaj, Tavčarjeva (Sodna) 1, naspr. ti kavarni »Evropa«.

Vino
zajamčeno pristno, štajersko, dolensko in dalmatinsko, se toči v gostilni T. Mencinger, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 43. Nizke cene!

Ženinom in nevestam
se priporoča fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Tvrda A. VOLK
Ljubljana, desna brega 24. nudi nasconeto vse vrste osušeno moko in druge mlevske izdelke. ZAHVALITE CENIK

REKLAMA SLOVENCU
najugodnejša

OBLAČILA
vseh vrst za vsakogar in za vsako priliko
izredno ceno
I. Matek LJUBLJANA, Aleksandrova 12

Kože divjačine
kupiše po najvišjih dnevnih cenah
L. ROT
krznar, Ljubljana, Mestni trg št. 9.

Izšel je

Traktat o tisku

I. del
Zgodovinska in primerjalna studija o postanku, razvoju in zaprekih tiska, o vsebini in pomenu tiskov, prava in tiskovne svobode
Spisal dr. Vladimir Knaflič.
V kratkem izide II. del. Skupaj trije deli.
Ta spis je

potreben

ne samo
novinarjem
pravnikom
publicistom
politikom
avtorjem
marveč
prav posebno
vzgojiteljem, duhovnikom, in po-vetnikom, solam, občanom in županom, zdravnikom in tenikom, funkcionarjem gremijev, uradom, zavodom in korporacijam, — sploh vsakomur, kdor kaj pomeni v javnem življenju ali vzpolnjuje kakšno javno nalogo.

Je ena najpomembnejših naših publikacij!

Naroča se po dopisnici pri
Učiteljski tiskarni
v Ljubljani
V knjigarnah se za enkrat ne dobi, marveč se le po končan ekpediciji sskribentom.

Ajdova moka Din 4—
Polenta, zdrob : : : 3—
Koruzna čink. moka : : : 275
Razpošiljam vsake maščine od 25 kg naprej.
Pavel Sedel, umetna mlin
Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

Naročajte 'Slovenca'

ZAHVALA. Za mnogostevilne izraze iskrenega sožalja ob priliki nenadne smrti našega nepozabnega soproga, očeta, sina in brata, gospoda

TOMAŽA LAKOTA

izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so nam skušali olajšati neizmerno bol, darovalcem vencev in onim, ki so ga v tako lepem številu spremili k zadnjemu počitku. — Prav posebno zahvalo smo dolžni č. g. župniku iz Dovjega in Gorji, gosp. rav. direkt. župn. ing. Božiču, g. svetniku ing. Rusu in ing. Miklavčiču, g. sum. Janšetu, g. komd. žand. st. Cvetku, vsem udeležencem župniških uprav Bled, Boh. Eistrica, Kranjska gora. Vsem domačinom, lovcom, gonjačem, Sokolu, Smučarskemu klubu, orožnikom, financiarjem, granicarjem in vsem prijateljem, ki so od daleč prišli k častnemu spremstvu. Mojštrana, dne 4. marca 1930.
Zahvalio ostali.

Kot kronometer bo deloval Vaš **želodec**
AKO ZA ODVAJANJE UPORABLJATE PRAŠEK
MAGNA PURGA
OTROCI 1 malo, ODRASLI 1 veliko žlico v vodi ali mleku.
Ako vzamete praška Ma'na na noževni špiči po jedi, Vam pospešuje prebavo, odpravlja zaprtje, gorečico, pehanje, bljuvanje, slab duh iz ust. Zdravi: katar, v želodcu in črevih, hemoroide, ture v želodcu.
V lekarnah 1 zavoje z navodilom Din 4—

neizčrpni denarni možnosti ameriškega tiska, s katerimi se naše ne morejo primerjati, kapituliram že vnaprej v tej tekmi, ker stane vsaka beseda oddana na radio osem francoskih frankov.
Vrata jedilnice je pa treba hitro zapirati, sicer frče na vse strani papirji časnikarjev in tudi lepi cvetlični lončki.
Ta jedilnica nam je obenem tudi salon in še pisarna, okna ima pa na obe strani zrakoplova, ker zavzema celo širino ladjice. Zato je tudi zelo svetla in prostorna. Seveda so bila vsa štiri velika okna, skozi katere nam prihaja svetloba, vso pot zasedena največ od tovaršev, ki so fotografi po poklicu ali vsaj amaterji.
Štiri mize, ki se nahajajo v jedilnici, so velike in popolnoma zadoščajo za nam dvajset potnikov in za tri oficirje, ki jedo z nami. Vsejele in nevarne trenutke bomo ob teh mizah preživljali skupaj. Ob njih se bomo zbirali in družili visoko nad kontinenti in nad mejami držav, ne oziraje se na drugo, kot na nagnenje, ki ga bo kdo v srečutju do svojega soseda.
Toda dalje, meni se mudi pogledat mojo kabino, kjer sem malo prej samo mimogrede zagledal prekrasen šopek cvetlic.
Grem po dolgem in precej širokem hodniku, ob katerem je pet kabin na vsako stran. Vrata teh kabin se odpirajo tako, kot ona pri železniških kupejih. Ko odprem svoja, zagledam sobico, približno iste velikosti in tudi istega komforta kot so v spalnih vozovih na železnici. Širok kanape, ki se ponoči spremeni v dve ozki, toda zadosti udobni postelji, te vabi, da sedeš k mizi, ki je preobložena s kovčki, pisarnimi stroji, fotografskimi aparati itd. Celo dvoje omar se nahaja v tej kabini, ena bo moja, druga pa mojega tovariša. Seveda bi bilo precej pretirano trditi, da je taka omara globoka, ali pa da se trdno zapira. Zakaj

Léo Gerville-Réache: 3
S Zeppelinom okrog sveta
Čprav so motorji zelo oddaljeni od naših prostorov, vendar napolnjujejo vse s svojim poklenskim ropotom. Res, govoriti se more, celo po tihem, tudi premišljuje se lahko in sanjari, toda vključu temu v začetku ta ropot zelo utruja in ubija človeka.
Ameriški časnikarji so že začeli pisati. Za krasno, pod njimi budočo se naravo jim ni mar, oblastno in sigurno udarjajo na tipke svojih pisalnih strojev in se trudijo, da bi napisali čim več in čim čudovitejših vtisov in misli za svoje liste. Čudim se jim: Namesto da bi malo počakali, da jim misli in vtisi sami pridejo, jih vlečejo s silo skupaj.
Jaz grem rajši ogledovat zračno ladjo, kateri sem zaupal svoje življenje. Poveljniška soba je zaenkrat popolnoma zasedena. Obiščem jo drugič. Takoj zraven je sicer ozka, toda jako čista kuhinja. Ob električnem štedilniku se trudi kuhar Manz, da nam pripravi najbolj kompliciranih omak in jedi, katerim se res čudimo. Manz je debel mož, vpluden in zna ne vem koliko jezikov. Z velikim ponosom nosi svojo kuharsko kapo, znak njegovega dostojanstva.
Na nasprotni strani ozkega hodnika je radiopostaja. Odkar plovemo, so spuščene iz zrakoplova navzdol 50 m dolge antene, od katerih se vsaka končuje z majčkenim Zeppelinom. V tej ozki sobici bodo torej garali trije radiotelegrafisti, ki že začnajo čutiti, da bodo oni žrtve ostre tekme med časnikarji Evrope, Azije in Amerike, ki se nahajajo na Zeppelinu. Ti se namreč ob svojih strojih že sedaj kosajo, kdo bo oddal čim več besedi za radio. Vzpričo

vrata so iz nekega platna, zapirajo se pa z zdrukarji.
Opominjajo pa te omare potnike zelo nazorno, da je dovoljeno imeti samo 20 kg prtljage in da je skromnost v obleki pri zračnih vožnjah — zapoved. Dvoje umivalnic, vsaka z dvema blestečima školjkama in s tekočo vodo dokazuje, da se pri vsem štedenju v teži ni pozabilo na glavne zahteve udobnosti.
Grem dalje in naletim na zaprta vrata. Zelo vpludni kapitan von Schiller mi jih odpre. Prišel sem naravnost v trebuh zračnega velikana. Vse je na gosto prepreženo z raznimi osmi, spojinami itd. Preko vsega tega tramovja, ki je iz duraluminja, se razprostira ravno taka žična mreža, obdana na zunaj še s preobleko iz tkanine, prevlečene z neko kovinsko snovjo, ki daje zrakoplovu srebrni sijaj.
V velikanskem prostoru znotraj balona vidim posode za pline v najrazličnejših oblikah in velikostih. Vse so razvrščene simetrično, šestnajst jih je pa večjih od ostalih. To so glavni nosilci Zeppelina in drže tudi ravnotežje zračni ladji. Vsebujejo skupno 70.000 kubičnih metrov vodika. Ostale manjše posode pa vsebujejo tako zvani modri plin. One so življenjska sila motorjev in torej predstavljajo brzino zrakoplova.
Sicer se mi ne vrti rado v glavi, vendar se le z nekakim obožavljanjem odločim, da obidem s kapitanom von Schiller ves zrakoplov po hodniku, ki vodi na zunanji strani od rilec do repa. Hodniček je širok samo 30 cm, zavarovan je pa na vsaki strani samo z eno žico. Zelo oprezojo stopam, korak za korakom. In vendar, ali ni ta turistika dnevno dele Zeppelinovega moštva, ki more samo po tej nevarni stezi do svojih težišč, do jedilnice, motorjev in vseh važnih točk zrakoplova, kjer je njih delo in pažnja potrebna.

Pri delu nosite samo praktično in udobno obutev.

Lady
Din. 169.-

Za vsak dan potrebujete udobne, toda obenem elegantne čevlje. Ta naš čevlj, izdelan iz finega boksa, črnega ali rujavega, popolno ustreza vsem tem pogojem. Močan usnjen podplat 4 cm visoka usnjena peta z gumijastim podložkom omogoča sigurno in lahno hojo. Isti čevlji iz črnega laka stanejo Din 229.-

Tu Vam predlagamo nekaj vrst čevljev, ki najbolj odgovarjajo vsem zahtevam noge.

Greta
Din. 79.-

iz lastina ali pliša. Te vrste čevljev so priljubljene pri tisočih naših odjemalcev. V hiši, v društvu ali uradu pa tudi pri vsakdanjem napornem opravilu so se izkazali ti čevlji trpežne, udobne ter pokazali pravo vrednost tudi po svoji elegantni obliki.

Berta
Din. 229.-

Visok, črn čevlj iz najboljšega kips boksa. Podplat iz najboljšega krupona; neobhodno potreben za blato in dež. Gumijasti uleček pod podplatom varuje nogo vlage in mraza ter dela čevlj nepremočljiv.

Service
Din. 269.-

Obutev za štrpaci. Širok udoben čevlj iz boksa z usnjenim ali gumijastim dnom in elastičnim podpetnikom. Negovan s kremo Bata vzdrži - posebno oni z gumijastim dnom - trikrat dalje kot drugi.

Nimrod
Din. 269.-

Iz ranenega dubl boksa z nepremočljivim gumijastim jezikom in gumijastim vložkom med podplati. Trpe nost podplata je zaskurana še tudi s kovinastimi žebli. Varuja nogo pred vlago, blatom in snegom.

Selador
Din. 269.-

Pred vsem udobnost. Široka fasona tega čevlja je prikladna za vsakega gospoda, ki ima široko ali občutljivo nogo. Olajša delo in nudi udobnost pri hoji. Izdelujejo jih iz prvovrstnega črnega ali rujavega boksa z močnim podplatom. Nizka gumijasta peta omogoča elastično hojo.

Mammy
Din. 169.-

Našim mamicam. Zamenjajte čevlje na špango s čevlji na zadrgo. Življenje nam postaja prijetnejše z mnogimi manjšimi spremembami. Ena teh je izmenjava obutve. S tem se osvežuje in varuje obutev in noga.

Postregli Vam bomo ne samo s pravilno velikostjo ampak tudi z odgovarjajočo širino.

Prepričajte se!

Bata

Astra
Din. 169.-

Mnogo za malo. Neobhodno potrebni vsaki ženi, ki mnogo hodi. Na prstih so široki, da ne žulijo, a imajo široko zapono, ki ne reže noge, in široko gumijasto peto, ki omogoči udobno hojo.

Inserirajte v „Slovencu“!

Zahvala

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sožalja povodom bridke izgube naše nepozabne soproge, zlate mamice, stare mamice, tašče itd., gospe

Marije Pečar

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Čutimo se dolžne, da izrečemo posebno zahvalo častiti duhovščini, častitim sestram, pevskeemu društvu, darovalcem prekrasnega cvetja in vencev ter vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli, da spremijo nepozabno pokojnico k večnemu počitku. V Mariboru, dne 3. marca 1930.

Žalujoči ostali.

Radi nezadostnega prometa spremenim

VOZNI RED

ZA Z.G. SIŠKA-DRAVLJE

za nedoločen čas, in sicer bo vozil do pol 9 kot običajno, potem se prekine do 11. Od 11 do 14.30 se bo vozilo običajno, potem se prekine od 14.30 do 17; naprej se vozi redno. — Ob nedeljah in praznikih se vojni red ne spremeni.

IVAN CARMAN,
avlopromet.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

Zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubli ni.

IZJAVA. Podpisani šol. upravitelj v Jaršah lojalno izjavljam, na g. Rodeta Andreja zahtevo, ki jo je dal na zapisnik 28. febr. v tukajšnji šoli, da imenovani posestnik na Rodici in blaginjak krajevnega šolskega odbora v Jaršah, prav nič ni tangiran na časti radi šolskih drv, ki so bila nabavljena tuk. šoli za zimo 1928-29. To velja v splošnem, kakor tudi z ozirom na račun z dne 6. febr. 1929 za tuk. šolo. — Jarše pri Domžalah, 2. marca 1930.

Ernest Sušteršič.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljev izbrani spisi

priznane tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Potrti globoke žalosti naznanjamo, da je naš iskreno ljubljani soprog, brat, stric in svak, gospod

DR. FRANC ILLNER

medicinalni svetnik itd.

dne 5. t. m. po dolgi, mukepolni bolezni, previden s tolažili svete vere, v 86. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 7. marca 1930 ob 4 popoldne od doma žalosti, Sv. Petra cesta št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. marca 1930.

Marie Illner, soproga
in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrti globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš nadvse ljubljani sin in brat, gospod

EDO RAKOŠ

brivski pomočnik

v najlepši dobi, v cvetu 23 let, po kratki in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, dne 4. t. m. ob 6 zvečer zatnil svoje blage oči. — Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek 6. marca ob 5 popoldne iz splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. marca 1930.

Žalujoča rodbina RAKOŠ-ova
in ostalo sorodstvo.

20% kronske bone

kupuje v okvirju svoje potrebe po dnevni ceni — ali ne pod 62%

Pučka štediona, Osijek.

Rok je kratek, kdor prej pošlje, bo prodal Požurite se!

»TRETORN«

varuje pred mrazom in se odlikuje po nenadkriljivi kakovosti in elegantni fasoni. Dobivajo se v vseh boljših trgovinah naše kraljevine

Kupujte samo

»TRETORN«

galoše in čevlje za sneg ker ni boljših.

Zahvala

Ko nas je za vedno zapustil naš ljubi soprog in dobri oče, gospod

Jakob Bajželj

trгоvec in posestnik

smo prejeli ob tej težki uri mnogoštevilne izraze odkritega sožalja, za kar se vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Hvala g. dr. Bežku iz Kranja, ki je z neizmerno požrtvovalnostjo in ljubeznijo lajšal trpljenja polne dneve pokojniku, ter g. župniku A. Šavcu, ki mu je podelil zadnjikrat sv. zakramente za umirajočce.

Iskrena hvala vsem darovalcem vencev, predvsem našim zvestim delavcem, dalje članoma Osrednje prodajne zadruge, Sokolskemu društvu in Gasilnemu društvu v Stražišču.

Enako se zahvaljujemo mnogobrojnemu občinstvu za častno spremstvo na pokojnikovi zadnji poti, dalje Sokolskima društvoma v Stražišču in Kranju, Gasilskim društvom iz Stražišča, Bitenj in Kranja ter gg. pevcem za v srce segajoče žalostinke.

Vsem lepa hvala!

V Stražišču, dne 5. marca 1930.

Žalujoče rodbine:

Bajželj, Benedik, Masterl, Greiner in Donadini.